

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ «МИКОЛАЇВСЬКА ФІЛІЯ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ»**

Факультет менеджменту і бізнесу

Кафедра інформаційної, бібліотечної та архівної справи

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**для самостійної роботи студентів 4 курсу спеціальності
029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
з дисципліни «Менеджмент інформаційних центрів»**

МИКОЛАЇВ – 2021

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів 4 курсу спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» з дисципліни «Менеджмент інформаційних центрів»: – Миколаїв: ВП «МФ КНУКіМ», 2021. – 17 с.

Розробник: Шуляк С.О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «МФ КНУКіМ»

Рецензенти: Єрмолаєва Г.А., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «МФ КНУКіМ»

Схвалено рішенням кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи Відокремленого підрозділу «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»
Протокол № 1 від «30» серпня 2021р.

ТЕМИ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

Тема 1.1. Вступ. Формування концепції менеджменту інформаційних центрів

Теоретичні питання

1. Охарактеризуйте теоретичні концепції провідних західних шкіл в управлінні.
2. Назвіть основні фактори менеджменту на сучасному етапі.
3. Назвіть основні особливості нової концепції менеджменту і маркетингу інформаційної діяльності.

Практичні завдання

З'ясувати характерні особливості нової концепції менеджменту і маркетингу інформаційної діяльності.

Література: 1,5,12,16,17,19,20,21,22,23.

Тема 1.2. Функції менеджменту інформаційних центрів

Теоретичні питання

1. Визначте сутність і особливості поняття «функції менеджменту».
2. Назвіть загальні і специфічні функції бібліотечного менеджменту.

Практичні завдання

1. Функція планування: основні форми її здійснення.
2. Теоретичні передумови ефективного здійснення функції «організація».
3. Еволюція функції «мотивація» в управлінській діяльності.
4. Типи, види, форми управлінського контролю та їх характеристика.

Література: 1,5,12,16,17,19,20,21,22,23.

РОЗДІЛ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ ЦЕНТРИ ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

Тема 2.1. Стратегічне планування діяльності інформаційних центрів

Теоретичні питання

1. Проаналізуйте значення стратегічного планування.
2. В чому полягає сутність концепції стратегічного управління інформаційною установою?
3. Чим відрізняється стратегічне планування від довгострокового перспективного планування?

Практичні завдання

1. Проаналізуйте роль кожного етапу в процесі розробки та реалізації стратегічного плану.
2. Умови реалізації стратегічного плану установи.

Література: 12,13,19,21,22.

Тема 2.2. Організаційні структури управління

Теоретичні питання

1. Розкрийте особливості лінійно-функціональної структури управління.
2. Назвіть переваги та недоліки матричної структури управління.
3. В чому полягають переваги централізованої структури управління?

Практичні завдання

1. Які потенційні проблеми закладено в ієрархічних організаційних структурах управління бібліотекою?
2. Опишіть перспективи застосування проектних і матричних структур в бібліотеках різних типів.
3. Сформулюйте відмінності органічних структур від механістичних.

Література: 15,21,22,31.

Тема 2.3. Управління інноваційними процесами

Теоретичні питання

1. Дайте визначення понять «інновація», «ноу-хау», «нововведення», «життєвий цикл інновації», «нова техніка».
2. Назвіть основні відмінності інноваційного і функціонального бібліотечних процесів.
3. Назвіть основні етапи реорганізації бібліотеки.

Практичні завдання

1. Чим відрізняється сучасний інноваційний процес від застосування провідного бібліотечного досвіду? Дайте визначення основним поняттям, що застосовуються в бібліотечному менеджменті.
2. Охарактеризуйте стратегічні альтернативи змін, обґрунтуйте фактори їх застосування.
3. Охарактеризуйте конструктивність різних концепцій реорганізації методичної роботи і можливості їх реалізації на практиці.

Література: 15,16,17,21,22,23,28.

Тема 2.4. Інформаційне забезпечення управління

Теоретичні питання

1. Назвіть основні елементи комунікації.
2. Розкрийте специфіку управлінської інформаційної системи бібліотеки.
3. Назвіть основні види облікової інформації.

Практичні завдання

1. Обґрунтуйте взаємозв'язок між управлінням та інформацією. Чому ефективно застосування управлінської інформаційної системи забезпечує стратегічні переваги в умовах високої динаміки зовнішнього середовища?

Література: 15,16,17,21,22,23,28.

РОЗДІЛ 3. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 3.1. Керівник в системі управління

Теоретичні питання

1. Чим розрізняються поняття «керівництво» і «лідерство» і що їх об'єднує?
2. Якими професійними та особистісними якостями повинен володіти сучасний менеджер?
3. Охарактеризуйте основні напрямки само менеджменту керівника бібліотеки.

Практичні завдання

1. Чи можна керівника бібліотеки назвати менеджером? Які ролі, що виконує керівник бібліотеки, об'єднують його з менеджером?
2. Покажіть на прикладі, чому демократичний стиль керівництва не завжди буває ефективним? Чому один і той самий стиль підходить не всім підрозділам бібліотеки?

Література: 6, 7, 12, 13, 18, 21.

Тема 3.2. Бібліотечний колектив як об'єкт управління

Теоретичні питання

1. Розкрийте специфіку бібліотечного колективу як малої соціальної групи.
2. Назвіть основні види формальних груп.
3. Розкрийте зміст поняття «неформальна група».

Практичні завдання

1. Що може зробити керівник для ефективного управління неформальною групою? Як би Ви використовували неформальну організацію для своєї власної кар'єри?

2. Які теорії мотивації можна використовувати в практиці управління персоналом бібліотеки?

Література: 6, 7, 12, 13, 18, 21.

Тема 3.3. Управлінське спілкування

Теоретичні питання

1. Назвіть основні правила проведення наради.
2. Надайте характеристику основних стилів проведення переговорів.
3. Назвіть основні прала привітань.

Практичні завдання

1. Що включають в себе правила службового етикету?
2. Що уявляє з себе процес управління конфліктами та у чому його складнощі?

Література: 6, 7, 12, 13, 18, 21.

РОЗДІЛ 4. МАРКЕТИНГОВА КОНЦЕПЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

Тема 4.1. Маркетинг як сучасна концепція управління

Теоретичні питання

1. Дайте визначення "бібліотечного маркетингу" у вашому розумінні
2. Доповніть аргументи на користь використання маркетингу в бібліотеках
3. Подайте приклади використання маркетингу або окремих його елементів у вашій практичній діяльності(при наявності).

Практичні завдання

1. Сутність маркетингу для бібліотек.
2. Які елементи маркетингу Ви вважаєте найбільш перспективними?

Література: 6, 7, 12, 13, 18, 21.

Тема 4.2. Інтернет маркетинг та веб-аналітика

Теоретичні питання

1. Особливості Digital-маркетингу в соціальних мережах.
2. Особливості Social Media Marketing.

Практичні завдання

1. Визначити основні правила ведення інтернет-спільнот в соціальних мережах.

Література: 6, 7, 12, 13, 18, 21.

Тема 4.3. Реклама та PR інформаційних послуг

Теоретичні питання

1. Дайте визначення основних понять "бібліотечної реклами" у вашому розумінні.
2. Доповніть види реклами, що використовується у бібліотеці в якій ви проходили практику.

Практичні завдання

1. В чому, на ваш погляд, полягає сутність бібліотечної реклами?
2. Які види реклами є найефективнішими?

Література: 6, 7, 12, 13, 18, 21.

ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ
з дисципліни «Менеджмент інформаційних центрів»
для студентів 4 курсу денної форми навчання спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

1. Предмет, структура і завдання курсу «Менеджмент інформаційних центрів», його роль і значення в професійній підготовці бібліотечних кадрів, взаємозв'язок з іншими курсами.
2. Виникнення і розвиток менеджменту.
3. Передумови виникнення менеджменту.
4. Сутність і зміст поняття «менеджмент».
5. Підходи до визначення менеджменту.
6. Сучасна система поглядів на менеджмент.
7. Формування концепції бібліотечного менеджменту.
8. Значення менеджменту в управлінні сучасною інформаційними центрами.
9. Специфіка менеджменту інформаційних центрів.
10. Сутність функцій менеджменту та їх класифікація.
11. Основні функції менеджменту.
12. Функція планування.
13. Функція організації.
14. Функція мотивації.
15. Функція контролю.
16. Спеціальні функції менеджменту.
17. Функції координації та регулювання.
18. Функція прийняття рішень.
19. Функція комунікації.
20. Сутність, значення, завдання планування.
21. Стратегічне управління бібліотекою: визначення і значення.
22. Основні етапи стратегічного планування: конкретизація місії та цілі бібліотеки, аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища, вибір стратегії, реалізація стратегічного плану.
23. Відмінність стратегічного планування від перспективного.
24. Система стратегічного планування.
25. Планування роботи бібліотеки.
26. Розробка стратегічного плану.
27. Реалізація стратегічного плану.
28. Бібліотека в системі соціально-культурного програмування.
29. Сучасні концепції та організаційні принципи підготовки програм.
30. Основні етапи розробки програм.
31. Управління персоналом в сучасних умовах.
32. Етапи стратегічного управління персоналом (людськими ресурсами).
33. Склад функціональних блоків з управління персоналом.
34. Планування роботи з персоналом.
35. Цілі та завдання кадрового планування в бібліотеці.
36. Формування трудових ресурсів.

37. Набір персоналу.
38. Методи та критерії відбору персоналу.
39. Визначення заробітної плати та пільг.
40. Розвиток трудових ресурсів.
41. Соціальна адаптація персоналу.
42. Навчання персоналу.
43. Підвищення кваліфікації кадрів.
44. Оцінка трудової діяльності.
45. Ротація кадрів.
46. Поняття організаційної структури.
47. Види структурних підрозділів.
48. Рівні та елементи управління.
49. Вимоги при побудови організаційних структур.
50. Ієрархічні організаційні структури управління.
51. Лінійно-функціональна структура управління.
52. Лінійно-штабна структура управління.
53. Адаптивні структури управління: програмно-цільова (проектна) структура, матрична структура; застосування, значення.
54. Централізовані і децентралізовані організації, їх можливості, переваги та недоліки.
55. Сутність і класифікація нововведень.
56. Поняття «інновація», «ноу-хау».
57. Специфіка інноваційного процесу.
58. Реорганізація, етапи її здійснення.
59. Заходи з підтримки організаційних змін.
60. Роль та значення методичної роботи в управлінні інноваційними процесами.
61. Маркетингові напрямки методичної роботи.
62. Методичний моніторинг.
63. Стратегії змін.
64. Діяльність методичних центрів управлінського консультування.
65. Сучасні види методичних матеріалів.
66. Комунікація та її засоби.
67. Напрямки комунікаційного потоку в бібліотеці.
68. Елементи комунікації.
69. Поняття «інформаційного шуму».
70. Класифікація інформації.
71. Змістовні характеристики інформації.
72. Характеристики сучасної управлінської інформації.
73. Управлінська інформаційна система бібліотеки.
74. Види інформаційних систем.
75. Види інформаційних вимог.
76. Специфіка управлінських рішень в бібліотечній інформаційній системі.
77. Методи прийняття рішень.
78. Управлінський облік як складова інформаційної системи.

79. Види облікової інформації.
80. Завдання та сутність діяльності сучасного керівника (менеджера) бібліотеки.
81. Сучасні вимоги до професії та особистості менеджера.
82. Функції менеджера.
83. Особистість сучасного керівника бібліотеки.
84. Професійні та особистісні якості сучасного менеджера.
85. Стили керівництва.
86. Культура та етика управління.
87. Керівництво та лідерство.
88. Функції неформального лідерства.
89. Типи лідерства.
90. Самоменеджмент керівника бібліотеки.
91. Мала соціальна група як компонент колективу.
92. Специфіка бібліотечного колективу.
93. Поняття формальної групи.
94. Види формальних груп.
95. Фактори, що впливають на ефективність роботи формальної групи.
96. Поняття неформальної групи.
97. Неформальне лідерство.
98. Мотивація як фактор управління особистістю.
99. Принципи управлінського спілкування.
100. Ділові контакти.
101. Методика та тактика проведення наради.
102. Специфіка переговорного процесу.
103. Стиль проведення переговорів.
104. Етичні норми службових відносин.
105. Конфлікти та управління ними.
106. Класифікація конфліктів.
107. Управління конфліктами.
108. Історія виникнення маркетингу.
109. Етапи використання маркетингу в бібліотеках.
110. Визначення понять "маркетинг", "бібліотечний маркетинг".
111. Аргументи на користь використання маркетингу в бібліотеках.
112. Маркетингова концепція розвитку бібліотеки.
113. Основні елементи маркетингу.
114. Перспективність використання маркетингу в бібліотечній практиці.
115. Соціальні медіа як інструмент маркетингу.
116. Соціальні платформи.
117. Особливості аудиторії соціальних медіа.
118. Особливості Digital-маркетингу в соціальних мережах.
119. Social Media Marketing.
120. Комунікація бренду з користувачем.
121. Інтернет-спільноти.
122. Види інтернет-спільнот в соціальних мережах.
123. Брендіві спільноти.

124. Тематичні спільноти.
125. Основні правила ведення інтернет-спільнот в соціальних мережах
126. Медійний простір.
127. Призначення та мета блогів.
128. Види блогів за типом платформ.
129. Умови створення та ведення блогів.
130. Визначення поняття "паблік рілейшнз".
131. Імідж бібліотеки.
132. Формування іміджу бібліотеки.
133. Пабліситі.
134. Реклама як інструмент маркетингу.
135. Визначення основних понять "бібліотечної реклами".
136. Концепції рекламної компанії бібліотеки.
137. Етапи проведення реклами і ПР.
138. Інструментарій рекламної діяльності бібліотек та роботи по зв'язкам з громадськістю.
139. Фірмовий стиль.
140. Фірмовий знак.
141. Салоган. Логотип.
142. Менеджмент: визначення поняття.
143. Соціально-психологічні методи бібліотечного менеджменту.
144. Психологічні методи менеджменту.
145. Цілі організації.
146. Стратегія організації.
147. Маркетингові дослідження.
148. Мета реклами.
149. Методи відбору кандидатів на робочі місця в бібліотеках.
150. Методи менеджменту.
151. Тактика організації.
152. Стратегічне планування.
153. Основні завданнями контролю.
154. Види контролю?
155. Характеристики лідера.
156. Стиль керівництва (управління).
157. Виникнення і розвиток менеджменту.
158. Передумови виникнення менеджменту.
159. Сутність і зміст поняття «менеджмент».
160. Підходи до визначення менеджменту.
161. Сучасна система поглядів на менеджмент.
162. Формування концепції бібліотечного менеджменту.
163. Значення менеджменту в управлінні сучасною інформаційними центрами.
164. Специфіка менеджменту інформаційних центрів.
165. Сутність функцій менеджменту та їх класифікація.
166. Основні функції менеджменту.
167. Функція планування.

168. Функція організації.
169. Функція мотивації.
170. Функція контролю.
171. Спеціальні функції менеджменту.
172. Функції координації та регулювання.
173. Функція прийняття рішень.
174. Функція комунікації.
175. Сутність, значення, завдання планування.
176. Специфіка управлінських рішень в бібліотечній інформаційній системі.
177. Методи прийняття рішень.
178. Управлінський облік як складова інформаційної системи.
179. Види облікової інформації.
180. Завдання та сутність діяльності сучасного керівника (менеджера) бібліотеки.
181. Сучасні вимоги до професії та особистості менеджера.
182. Функції менеджера.
183. Особистість сучасного керівника бібліотеки.
184. Професійні та особистісні якості сучасного менеджера.
185. Стилi керівництва.
186. Культура та етика управління.
187. Керівництво та лідерство.
188. Функції неформального лідерства.
189. Типи лідерства.
190. Самоменеджмент керівника бібліотеки.
191. Мала соціальна група як компонент колективу.
192. Специфіка бібліотечного колективу.
193. Поняття формальної групи.
194. Види формальних груп.
195. Фактори, що впливають на ефективність роботи формальної групи.
196. Поняття неформальної групи.
197. Неформальне лідерство.
198. Мотивація як фактор управління особистістю.
199. Принципи управлінського спілкування.
200. Специфіка переговорного процесу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТА

ВИМОГИ

до проведення семестрового контролю знань з дисципліни «Менеджмент інформаційних центрів»

Для забезпечення проведення семестрового контролю з дисципліни «Менеджмент інформаційних центрів» підготовлений пакет тестових завдань як для дисципліни теоретично-практичного циклу. Тестування – один із найбільш ефективних методів оцінювання знань студентів. До його переваг відносяться: об'єктивність оцінювання; оперативність, швидкість оцінювання; гідність результатів тестування для комп'ютерної обробки та використання статистичних методів оцінювання. Тест – сукупність запитань, які переважно вимагають однозначної відповіді.

Семестровий контроль знань студентів з дисципліни «Менеджмент інформаційних центрів» здійснюється у формі тестування, яке проводиться після завершення вивчення усіх тем навчальної дисципліни на останньому контрольному занятті з дисципліни.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Знання студента з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою.

Кожний варіант тестів з дисципліни «Менеджмент інформаційних центрів» містить 50 питань. Тестові завдання містять 3 варіанта відповіді на кожне запитання. Серед запропонованих варіантів відповідей тільки одна відповідь вірна. Правильна відповідь на тестове запитання оцінюється у 1,5 бали. Таким чином, максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час тестування, становить – 75 балів.

Загальна кількість накопичувальних балів складеться з суми балів отриманих під час аудиторних занять за виконання практичних завдань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. [Андрусенко В.М.](#) Інформаційні системи в менеджменті [Текст] : опорний конспект лекцій для студ. спец. "Менеджмент організацій" усіх форм навч. / В. М. Андрусенко ; М-во аграр. політики України, Харківський нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Х. : [б. и.], 2008. - 135 с.
2. Балабанова Л. В. Стратегічне управління персоналом підприємства : навч. посіб. / Л. В. Балабанова, О. В. Стельмашенко ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Тугана-Барановського, Шк. маркетингового менедж. – Київ : Знання, 2011. – 240 с.
3. Башун О.В. Маркетинг і фандрейзинг в бібліотеках [Текст] : Бібліогр. покажч. /О.В. Башун. - Донецьк, УКЦентр. - 2000. - 58с.
4. [Верещагіна Г.В.](#) Інноваційний менеджмент [Текст] : конспект лекцій / Г. В. Верещагіна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. - Харків : ХНЕУ, 2011. - 228 с.
5. Вилегжанина, Т. Бібліотечна послуга в сучасному суспільстві: визначення пріоритетів для гарантованого державного фінансування [Текст] / Т. Вилегжанина // Бібл. планета. – 2005. – № 3. – С. 4 – 5.
6. Гранчак Т. Бібліотека в інформаційному супроводі управління суспільними процесами: політико-комунікаційний аспект : монографія [Електронний ресурс] / Тетяна Гранчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2014. – 184 с. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/images/nauk-mon/k2014.pdf>. – Назва з екрана.
7. [Гуторова О.О.](#) Основи менеджменту [Текст] : навч. посіб. / О. О. Гуторова ; М-во аграр. політики України, Харківський нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Х. : ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2009. - 330 с.
8. [Дідковська Л. Г.](#) Менеджмент [Текст] : навч. посіб. / Л. Г. Дідковська, В. В. Кудіна ; наук. ред. : Т. М. Литвиненко ; Київський славістичний ун-т. - К. : КСУ, 2005. - 376 с.
9. Дригайло В.Г. Основы управления библиотекой высшего учебного заведения [Текст] / В.Г. Дригайло, Е.В. Башун, В.Н. Волинец. - К.: Политехника, 2001. - 389с.
10. Дудар Т. Г. Менеджмент : навч. посіб. / Т. Г. Дудар, Р. В. Волошин, В. Т. Дудар ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Тернопіл. нац. екон. ун-т. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 336 с.
11. Інформаційні системи в менеджменті : підручник / В. О. Новак, В. В. Матвеев, В. П. Бондар, М. О. Карпенко ; Нац. авіац. ун-т. – Київ : Каравела, 2010. – 536 с.
12. Книгознавча школа Київського національного університету культури і мистецтв : антологія / уклад. В. М. Медведєва. – 2-ге вид., випр. та допов. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2018. – 676 с. – (Серія «Наукові школи»).
13. Кодекс етики бібліотекаря УБА [Електронний ресурс] // Творчість та інновації в українських бібліотеках. Інформаційно-просвітницький блог для бібліотекарів. – 2013. – 29.11. – Режим доступу: <http://libinnovate.wordpress.com/2013/11/29/кодекс-етики-бібліотекаря-уба/>. – Назва з екрана.

14. [Колот А.М.](#) Мотиваційний менеджмент [Текст] : підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2014. - 749 с.
15. Курбан О. В. PR у маркетингових комунікаціях : навч. посіб. / О. В. Курбан. – Київ : Кондор, 2014. – 246 с.
16. Лазарева С.Ф. Економіка й організація інформаційного бізнесу [Текст]: Навч. Посібник / С.Ф Лазарева. – К.: КНЕУ, 2000.- 189 С.
17. Лобузін К. Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лобузін ; відп. ред. О. С. Онищенко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2012. – 252 с.
18. Менеджмент персоналу. Практикум [Текст] : навч. посіб. / О. І. Сердюк, Т. О. Сазонова, О. В. Мирна [та ін.] ; М-во аграр. політики та продовольства України, Полтав. держ. аграр. акад. - 2-е вид., випр. й доп. - Полтава : РВВ ПДАА, 2013. - 288 с.
19. [Нагаєв В.М.](#) Менеджмент [Текст] : навч. посіб. для студ. спец. "Економіка підприємства" / В. М. Нагаєв, Н. В. Кондратюк ; М-во аграр. політики України, Харківський нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. - Х. : [б. и.], 2008. - 107 с.
20. Новальська Т.В. Удосконалення кадрового складу бібліотек: взаємодія навчальних закладів, установ та організацій бібліотечної галузі / Т. В. Новальська, Н. А. Бачинська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2013. - № 3. – С. 4-8;
21. [Окорський В.П.](#) Основи менеджменту [Текст] : навч. посіб. / В. П. Окорський ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. - Рівне : НУВГП, 2009. - 400 с.
22. Орлова Н. С. Корпоративне управління : (у схемах і табл.) : навч. посіб. / Н. С. Орлова ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. – Львів : Магнолія 2006, 2013. – 208 с.
23. Палеха Ю. І. Документально-інформаційні комунікації : навч. посіб. / Ю. І. Палеха, Н. В. Марейко, О. Г. Оксіюк ; М-во освіти і науки України. – Київ : Ліра-К, 2014. – 386 с.
24. Пилко И. С. Информационные и библиотечные технологии [Текст]: учебн. пос. / И. С. Пилко. – СПб. : Профессия, 2006. – 342 с. – (Серия "Библиотека").
25. Поплавський М.М. Формула успіху / [Михайло Поплавський](#) . – Київ, 2000 . – 116 с.
26. Соціологічні дослідження в бібліотеках: Методика організації та проведення [Текст]. – Дніпропетровськ, 2002.— 97 с.
27. Сулова И. М. Менеджер библиотеки: требования к профессии и личности [Текст]: учебное пос. /И.М.Сулова. – М.: Профиздат; Изд-во мос. гос. ун-та культуры и искусств, 2000 – 136 с.
28. Удріс Н. С. Рекламна комунікація : навч. посіб. / Н. С. Удріс ; М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ : СпринтСервіс, 2014. – 128 с.

29. Холод О. М. Методологія досліджень соціальних комунікацій : підручник / О. М. Холод ; М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ін-т журналістики і міжнар. відносин. – Львів : ПАІС, 2014. – 280 с.
30. Чуприна Л. А. Оперативна інтернет-інформація як чинник розвитку інформаційно-аналітичної діяльності бібліотек України (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.03 / Л. А. Чуприна ; наук. кер. Т. Ю. Гранчак ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 2013. – 24 с.
31. Шегда, А.В. Менеджмент [Текст]: Навч. Посібник / А.В. Шегда. – К., 2002. – 583 с.
32. [Шоробура І. М.](#) Практикум з менеджменту [Текст] : навчальний посібник / І. М. Шоробура, О. О. Долинська ; М-во освіти і науки України, Хмельниц. гуманіт.-пед. акад. - Хмельницький : ФОП Цюпак, 2017. - 286 с.
33. Шуляк С.О. Інформаційний менеджмент в управлінні бібліотекою [Текст] / С.О. Шуляк // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. – Вип. 29: Управління бібліотечно – інформаційною діяльністю наукової бібліотеки. – К., 2011. – С.51 – 57.
34. Яцко Н. Б. PR та маніпуляції : практ. слов. / Н. Б. Яцко. – Київ : Вид. В. Карпенко, 2013. – 472 с.